

Smlouva o dílo a smlouva kupní

Praha,

Březen 2011

JUDr. Stanislav Sviták

System současné právní úpravy činnosti pro druhé je rozložen do 3 zákoníků:

- v zákoníku práce je upravena závislá práce (zaměstnanec je v závislém postavení, práce je mu přidělována – je v postavení podřízeném zaměstnavateli a práce musí vykonávat výlučně osobně)
- v občanském zákoníku je upraven vztah mezi osobami při nezávislé práci, spočívající ve vytvoření díla hmotně zachyceného smlouvou o dílo (§ 631 a násl. OZ)
- jedná-li se o vztah **zejména** při podnikatelské činnosti, pak je upraven SOD podle § 536 a násl. obch. zák.
- „Nový OZ“ – odstraní nevhodnou duplicitní úpravu

Tzv. relativní obchody (§ 261 odst. 1,2 obch.zák.)

- **podléhají úpravě obchodního zákoníku** nikoliv OZ, a jde mimo jiné o:
 - A) obchody mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti,
 - B) **závazkové vztahy mezi státem nebo samosprávnou územní jednotkou a podnikatelem**, jde-li o činnost při uspokojování **veřejných potřeb** (interpretace velmi extenzivní; typicky jde o závazky uzavírané v procesu zadávání veřejných zakázek financovaných z veřejných prostředků).

Podstatné náležitosti smlouvy o dílo I.

1) Označení smluvních stran jež jsou v postavení zhotovitele a objednatele

- pozor na uplynutí funkčního období u členů představenstva a.s.
- smlouvou založené konkrétní zmocnění osob oprávněných jednat za podnikatele, nevylučuje možnost zastoupení podnikatele jinými osobami - § 15 obch.zák. má kogentní povahu

2) Určení díla

- neurčitost = absolutní neplatnost smlouvy
- vliv na posouzení, zda zhotovitel dílo řádně ukončil
- vždy uvést, že smlouvu je možno měnit pouze písemně – potom nevzniká problém s požadavky zhotovitele na zaplacení nesjednaných víceprací (23 Cdo 1146/2007)

Podstatné náležitosti smlouvy o dílo II.

3) Závazek k zaplacení ceny za provedení díla

- nárok na cenu vzniká zhotoviteli až řádným provedením díla (bez vad + dle judikatury až po předání díla), pokud není dohodnuto jinak

- Pokud dílo již bylo dokončeno a nevykazuje žádné vady, neznamena to, že by zhotoviteli vzniklo právo na zaplacení ceny díla. To vzniká až po jeho předání objednateli (zpravidla vázáno ve smlouvě na protokol o předání předmětu díla). (viz. rozhodnutí NS ČR 32 Odo 660/2005)

- V případě prodlení objednatele se zhotovitel může soudně domáhat po objednateli uložení povinnosti převzít již zhotovené dílo.

Vady díla a jejich důsledky

- Za vady díla zhotovitel odpovídá **jednak ze zákona** (objektivně za vady existující v době předání **a** za vady vzniklé po předání, pokud byly způsobeny porušením povinností zhotovitele – 2 roky a u staveb 5 let), **jednak na základě záruky** (nutno písemně dohodnout).
- Vady je třeba **neprodleně reklamovat** (přesně popsat) a **uplatnit konkrétní nárok** z odpovědnosti za vady
- Nároky z vad:
 - a) oprava díla
 - b) přiměřená sleva z ceny
 - c) odstoupení od smlouvy (je-li smlouva porušena podstatným způsobem a v případě nepodstatného porušení, pokud zhotovitel neodstraní vady díla v přiměřené lhůtě)

Kupní smlouva I.

- podstatou je směna věci za peníze (bezúplatnost-darovací smlouva; věc za věc-směnná smlouva)
- Pozor na praktické dopady **učení o titulu** (smlouva) **a modu** (předání věci – vklad do katastru) --- až modem dochází k přechodu vlastnictví
- Odliš SOD (předmětem je činnost – zhotovení, činnost) od kupní sml. (předmětem je věc)

Obtíže s rozlišením vznikají, jde-li o věc dosud nezhotovenou – **rozhoduje**, kdo dodal materiál (pokud si materiál opatřuje ten, kdo se zavázal k dodávce věci, tak jde o kupní smlouvu).

Výjimky - pokud převážná část závazku dodavatele spočívá ve vykonání činnosti **nebo** zahrnuje montáž **případně** jde o zhotovení či opravu stavby, tak jde vždy o SOD.

Kupní smlouva II.

- Z režimu úpravy kupní smlouvy v obchodním zákoníku (§ 409) jsou vyloučeny:
 - a) obchody s nemovitostmi (§ 588 obč. zák.)
 - b) prodej podniku (§ 476 obch. zák.)
 - c) obchodní podíly, průmyslová práva – nejde o věci

Podstatné části kupní smlouvy podle obch. zák.

- 1) **Určení předmětu koupě** (součástí věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila-je předmětem koupě **ODLIŠ** od příslušenství, které bez dalšího nepřechází)
- 2) **Sjednání závazku prodávajícího DODAT předmět koupě kupujícímu**
- 3) **Převést vlastnické právo ke zboží na kupujícího** (tzn. dodat s úmyslem převést vlastnické právo)
- 4) **Sjednání závazku kupujícího zaplatit kupní cenu**
- 5) **Určení kupní ceny** (buď pevná cena nebo stanoven způsob jejího dodatečného určení nebo dohoda na uzavření smlouvy bez určení ceny)

Smluvní pokuta (§ 544, 545 obč. zák., § 300 – 302 obch. zák.)

- Předpokladem pro uplatnění SP je **platnost smlouvy** a **platné ujednání o smluvní pokutě** (písemně přesně určit porušení smluvní povinnosti a výši smluvní pokuty)
- V obchodních vztazích soud může **nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu** moderovat (uvažovat nad hodnotou zajišťované povinnosti; reciprocita; existence zavinění dlužníka atd.)
- Na přiměřenost smluvní pokuty nelze usuzovat z její celkové výše, je-li důsledkem dlouhodobého prodlení a s tím spojeným navyšováním o jinak přiměřenou např. „denní“ sazbu smluvní pokuty. Opačný závěr je nepřijatelný, neboť by ve svých důsledcích zvýhodňoval dlužníka – čím déle by dlužník své povinnosti neplnil, tím více by byl zvýhodňován (33 Odo 61/2005).

Děkuji za pozornost